

MAGYAR KÖZÖNY

A SZEGEDI JOGÁSZHALLGATÓK HIVATALOS LAPJA

Báli különszám 2015.

Program

19:00 - Kapunyitás

20:00 - Nyitótánc

Dékáni megnyitó

20:30 - Vacsora

22:00 - Sztárvendég

23:00 - Év oktatója díjkiosztás

Bál szépe választás

Tombolasorsolás

Jogászhimnusz

04:00 - Zárás

TISZTELT BÁLI KÖZÖNSÉG!

Ismét eljött november utolsó péntekje, mely évtizedek óta egyet jelent a Szegedi Jogászbállal, amikor a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának egésze egy estére elfeledheti a mindennapok gondjait! Ilyenkor oktatók és hallgatók, a jogtudomány kimagasló képviselői együtt töltenek egy estét, amely maradandó emlék lehet minden vendég számára, akár első, akár harmincadik alkalommal vesz részt rajta. Szeged egyik legrangosabb társadalmi eseménye hosszú évekre visszanyúló hagyományokon alapul, melybe igyekszünk minden évben valami újat is belecsempészni. Így forr össze múlt és jelen, mely úgy vélem, Szegednek mindig is sajátossága volt.

Márki Dávid
HÖK elnök

Csak remélni tudom, hogy Karunk hírnevét az idei Jogászbállal is tovább öregbíthetjük, és ez továbbra is fénypont lesz a szegedi bálók között. Nem is maradt más feladatomban, mint hogy felhőtlen szórakozást, és kellemes időtöltést kívánjak Önöknek

TISZTELT BÁLOZÓ KÖZÖNSÉG!

November utolsó péntekje már sok éve egyet jelent a jogászbállal, ezt nem lehet elégszer hangsúlyozni. Varázslatos alkalom ez azoknak, akik először vesznek részt rajta, ám feledhetetlen élmény másoknak, akik már esetleg a rutinosabb bálózók közé tartoznak. Lehetőség, hogy a különböző jogász hivatásrendek képviselői, oktatók és persze hallgatók egyaránt oldott hangulatú multságban vegyenek részt és a hétköznapi gondjait ha csak egy rövid időre is, de elfeledjék. A szervezők minden évben igyekeznek a lehető legjobb programot kidolgozni és megvalósítani, idén sem történt ez másképp. Jó szórakozást kívánok és persze sok szép báli élményt, minden kedves résztvevőnek!

Megyesi Dániel
Főszerkesztő

TARTALOMJEGYZÉK

Bálók tárháza külföldről.....	4.oldal
Az est királynője.....	6.oldal
Interjú, M. Tóth Zsolt jégsozobrászal.....	7.oldal
Etikett, avagy tudni illik, hogy mit illik.....	8.oldal
"Akinek a feje fáj, nem való annak a bál!".....	9.oldal
Evődészkozeinkről.....	10.oldal
Csupa csoki.....	11.oldal
Egy "kis" Borkultúra.....	12.oldal
Karikatúrák.....	13.oldal
Karaoke.....	14.oldal
A póker bűvölete.....	16.oldal
Bálók a mozivásznon.....	18.oldal
Bálók az irodalomban.....	19.oldal
Nyakkendő.....	20.oldal
Viccek.....	22.oldal

IMPRESSZUM

Főszerkesztő Megyesi Dániel
Szerkesztők Fekete Jenő,
 Kaskovits Melinda, Szekes Orsolya
Tördelés, borító Juhász Gergely
Alapította Kasza Péter Ferenc és Szénás Tamás
Felelős kiadó SZTE ÁJTK HÖK
Honlap www.ajtkhok.hu
E-mail info@hok.juris.u-szeged.hu
Nyomda Generál Nyomda Kft.
Felelős vezető Hunya Ágnes
 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/H
E-mail info@generalnyomda.hu
 Megjelenik 1000 példányszámban,
 ingyenes terjesztéssel

BÁLOK TÁRHÁZA KÜLFÖLDRŐL

NEMCSAK MAGYARORSZÁGON, HANEM SZERTE A VILÁGON ÉLNEK AKTÍVAN A BÁLI HAGYOMÁNYOK, AM EZ ELSŐSORBAN EURÓPÁBAN IGAZÁN NÉPSZERŰ SZÓRAKOZÁSI FORMA. ÓRIÁSI KÍNÁLATBÓL VÁLOGATHATNAK AZOK, AKIK ESETLEG IDŐT ÉS PÉNZT NEM SAJNÁLVA, AVAGY MUNKAHELYBŐL ADÓDÓAN KÜLFÖLDÖN JUTNAK EL EGY-EGY BÁLI MULATSÁGBA.

Nem alaptalanul jelenthető ki, hogy nyugati szomszédunk, Ausztria az egyik legtöbb bált rendező ország. Történetileg is hozzá lehet kötni a báli hagyomány kialakulását. Ma az interneten kutakodva óriási terjedelmű listajstromot találhatunk a bálokról. Bécsben például minden évben több mint 450 bált rendeznek. Ausztriában a báli szezon kezdetét szilveszterkor a Hofburg pompás belső termeiben megrendezett Le Grand bál jelenti. Itt még sor kerül számos további, neves bál megrendezésére is: a Vadász-

bálra, az Orvosbálra, a Jogászbálra. Különösen hangulatos a Kaffeesiederball (a kávémérők bálja), amely érdekesen hangozhat egyeseknek, azonban a bécsi „kávéház-kultusz” alapján korábban a kávékereskedőknek rendkívül nagy szerepe volt a város életében. Ez az esemény minden évben nagyjából 5000 látogatót vonz a bécsi Hofburgba és a Redoutensäle termeibe. Sok vendég számára az este a Café Landtmannban ér véget, ahová stílusosan fiákerrel jutnak el.

Legendás a Bécsi Állami Operaházban megrendezésre kerülő Operabál. Ezen a napon egyedülálló lehetőség nyílik arra, hogy a Ringstraßen álló híres operaházat ne csak a nézőtérről láthassák, hanem a zenei világ sok sztárja között a színpalak mögé is betekintést nyerhetnek a vendégek. A Bécsi Zeneegyletbe a Bécsi Filharmonikusok várják báljukra az érdeklődőket. A világhírű zenekar zenei vezetője a rendezvényen csak a megnyitókörnyékével találjuk hangszereik mellett. Hiszen a Bécsi Filharmonikusok is sze-

retnek évente legalább egyszer ropni a táncot. A legizgalmasabbnak ígérkező bál a Bonbonbál, amelyet a Wiener Konzerthausban rendeznek meg. A bál vidám, oldott hangulatáról ismert. Az első Bonbonbált 1949. január 29-én tartották „Édes éjszaka” néven. Nem sokkal a háború befejezése után a bécsi lakosság körében nagyon erős volt a vágy az igazi szórakozás és az életöröm iránt és bizony ki ne szeretné az édességet? Ebből kifolyólag a középpontban az édesség állt és áll most is, továbbá annak minden típusa. 1955-től Miss Bonbont is választanak és a „legédesebb” bál messze a határon túl is ismertté vált és Ausztria egyik legkedveltebb táncos rendezvénye lett.

Nem meglepő mindezek után az sem, hogy a külföldön élő osztrákok a téli időszakban számtalan báli mulatságot szerveznek más országokban, például Londonban, Prágában, Bukarestben, de

még Stanfordban is.

Távolodván Közép-Európától, a kínálat már csökkenőben van, ám még így is jelentős. Az Egyesült Királyságban az egyik legnépszerűbb bál a Royal Caledonian Ball. A XIX. századra eredeztethető vissza a története és mára már az egyik legnagyobb bállá nőtte ki magát. A királyi család is részt vesz rajta minden évben, patrónusaként pedig már a meghívókban is feltüntetik a királynőt. Ami igazán értékelendő, hogy a bál mára jótékonyági célokat szolgál, az elmúlt 10 esztendőben több mint 300.000 fontot adományoztak a bál bevételeiből kórházaknak, iskoláknak és hajléktalanszállóknak, jótékonyági szervezeteknek.

Igazi látványosság és egyben érdekesség a Vöröskereszt bálja, Monte Carlóban. Az 1940-es évektől megrendezett

jótékonyági gála igazán nagyszabású rendezvény és nemes célokat szolgál. Noha a belépőjegyek majdnem a legdrágábbak a bálók közül, a Vöröskereszt éves kiadásainak a fedezéséhez rendkívüli mértékben hozzájárul. A bálon az európai elit színe-java képviseltetni szokta magát és bőkezű adományokkal segítik a szervezetet. A rendezvény során nemcsak a táncra, étkezésre kerítenek sort, hanem még egy jótékonyági aukciót is lebonyolítanak. Legfontosabb támogatója a monacói herceg.

Legyen szó bármilyen bálról, mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbbet, világszerte. Remélhetőleg ez a hagyomány a jövőben sem fogja elveszíteni azt a presztízsét, melynek eddig örvendhetett.

MEGYESI DÁNIEL

AZ EST KIRÁLYNŐJE

A BÁLOZÁSHOZ MINDIG IS HOZZÁTARTOZOTT A BÁLKIRÁLYNŐ MEGVÁLASZTÁSA SZERTE A VILÁGON. QUEEN OF THE BALL, LA REINE DU BAL, REGINETTA DEL BALLO, REINA DEL BAILE VAGY BALLKÖNIGIN, MIND UGYANAZT JELÖLIK: AZ EST LEGSZEBB HÖLGYÉT.

A bál az olasz ballare (táncolni) szóból ered, feltehetően francia-német közvetítéssel jutott el Magyarországra. A szervezett, zártkörű, ünnepélyes események központi eleme az tánc, az elegancia, az etikett és a báj. Hagyományosan az év jeles napjaihoz, fontos időszakaihoz kötődtek (húsvét, farsang, pünkösd, búcsú, aratás, szüret, katonai bevonulások), illetve különböző társadalmi csoportokat céloztak meg (pl. gyermekbál, legény- és leánybál, cselédbál, iparosbál, pásztorbál).

Hazánk leghíresebb bálja a Balatonfüreden megrendezésre kerülő Anna-bál, amely nagy hagyományra tekint vissza, s legfontosabb eseménye a bálkirálynő választás.

Az Anna napkor (július 26.) megrendezésre kerülő mulatságot először 1825-ben tartották Szentgyörgyi Horváth Fülöp János balatonfüredi fogadójában, leánya tiszteletére. Az ifjú Anna Krisztina a hagyomány szerint azon az estén ismerkedett meg későbbi férjével, Kiss Ernő huszárkapitánnyal, az 1848–49-es szabadságharc aradi tábornok vértanújával, akivel, egy évvel később házasságot is kötöttek. A későbbi évek báljait az ő megismerkedésük tiszteletére rendez-

ték. A 19. században a legkedveltebb társasági eseménnyé nőtte ki magát, neves személyek tették tiszteletüket, egyfajta presztízsértékkel bírt.

Bálkirálynőt nem a kezdetek óta, csak 1862 óta választanak. Manapság a résztvevő hölgyek számozott Herendi porcelánszívet kapnak, s a szakmai zsűri az est folyamán kiválasztja a legszebb 15 jelöltet, akik közül már a közönség szavazatai alapján kerül ki a bál szépe és két udvarhölgye. Az első díj egy Viktoriánus stílusú váza és Erisz aranyalmája, a második díj egy Rotschild stílusú váza, a harmadik helyezett díja pedig egy Apponyi stílusú váza. Nagy büszkeség a bál szépeinek lenni, a nyertes minden évben szerepel a sajtóban is, valamint az Anna-bál napján az előző év bálkirálynője hintóval körbecokkicskázza a várost. Ez jelzi a rendezvény mai napig töretlen sikerét, hagyománytiszteletét.

A szegedi Jogász Bálon maguk a bálozók adhatják le szavazatukat a jelen lévőkre, akik közül a legtöbb voksot kapó jogász nyeri el a címet.

A bál szépe választásánál a legfőbb szempontok lehetnek a megfelelő öltözék és frizúra, viselkedés valamint a tánc-

tudás. Amikor egy közösség választ saját tagjai közül, nagyban befolyásolhatja az eredményt az illető népszerűsége, ebből fakadó támogatottsága.

Az USA-ban gimnáziumokban is nagy tradíciója van a bálkirály és bálkirálynő választásának. Ebben a rendszerben sok helyütt előírják, hogy a jelöltet valakinek neveznie kell, illetve bizonyos tanulmányi kritériumoknak is meg kell felelnie (jó átlag, iskolán kívüli tevékenységek végzése). Megválasztásuk után beszédet kell mondaniuk, valamint táncolniuk kell egymással.

Végezetül kívánom, hogy mindenki érezze magát a gyönyörűnek a Jogász Bálon, hiszen ez adja meg az est varázsát, valamint sok sikert kívánok azoknak, akik szeretnének a Bál Szépe lenni!

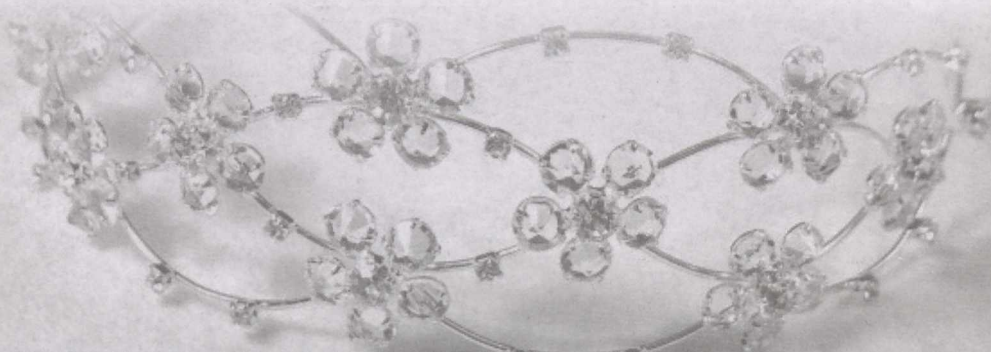
KASKOVITS MELINDA

FORRÁS:

[HTTP://MEK.OSZK.HU](http://mek.oszk.hu)

[HTTP://WWW.DICTIONARIST.COM](http://www.dictionarist.com)

[WWW.WIKIPEDIA.ORG](http://www.wikipedia.org)

INTERJÚ, M. TÓTH ZSOLT JÉGSZOBORÁSSZAL

M. TÓTH ZSOLT JÉGSZOBORÁSZ MŰVÉSZ ALKOTÁSAI RENDSZERES DÍSZÍTŐELEMEI AZ EGYETEMI JOGÁSZBÁLOKNAK. HA NEM LENNÉNEK, AKKOR VALÓSZÍNŰLEG AZ IGAZI BÁLI HANGULAT EGYIK ALAPELEME IS ELVESZNE. (A VISSZATÉRŐ VENDÉGEK PEDIG SZÁMON IS KÉRNEK.) MUNKÁJA ÉS EGYEDI ALKOTÁSAI FELŐL ÉRDEKLŐDTEM...

Magyarország nem éppen a kifogyhatatlan jégmezők otthona, hogyan irányult mégis a jég szobrászat felé a figyelmé?

Sok mindenbe belevágtam már életem során. Nem riadtam meg a kihívástól akkor sem, amikor egyik ismerősöm felkért, hogy készítsék el egy szobrot, jégből.

Hol és kitől tudta ezt a művészetet elsajátítani?

Teljesen autodidakta módon! Az alapanyagot egyébként az első két évben az előbbieken említett ismerősöm biztosította. Később azonban már magam állítottam elő, arra törekedve, hogy kristálytiszta átlátszó jeget kapjak. Visszatekintve a 14 év tapasztalatára, azt mondhatom, hogy erős megfelelési vágy és persze egészséges exhibicionizmus kellett hozzá.

Szüksége volt-e valamilyen előképzettségre?

Természetesen. Az, amivel korábban foglalkoztam, igen szerteágazó volt. Ma már biztos állítom, hogy nagyon is kellett az a 2 év asztalos-, 1 év kőműves- és még 1 év nád bútorgyártásban eltöltött év, de lehetne még tovább sorolni. Röviden: az anyagok és statikájuk ismerete az egyik legfontosabb ma a jég szobrászatban. Lényeges a megfelelő illesztési technika és az anyagok kémiajának ismerete. Példának okáért e tudás birtokában kerülhetők el a repedések is, avagy szükség esetén létrehozhatóak!

Hogyan kezdi el egy-egy alkotását?

Először is tervezek, de ez csak egyfajta írka, ami pusztán irányadó szerepet lát el. Ezután mérem fel, mennyi jégtömbre van szükségem.

Mekkora lehetőség van a hibázásra?

Semmi! Ha azonban mégis becsúszik valami, akkor az adott helyzethez alkalmazkodva kell kijavítani. Sokan nem is gondolják, hogy az igazi nehézséget nem maga a szobor elkészítése okozza, hanem a szállításhoz alkalmas feltételek figyelembe vétele, azok teljesítése. Talán ez a legnehezebb része, mert itt már tényleg nincs lehetőség a hibázásra.

Melyik alkotásra, alkotásaira a legbüszkébb?

Nem szokásom legjobb alkotásokat megnevezni, kiemelni. Egy-egy nagyobb munkámmal akkor vagyok igazán elégedett, ha a fotókról visszánézve látom, az elképzeléseimnek megfelelően sikerült elkészítenem.

Tudomásom szerint a homokszobrászatban is jártas. Mennyiben térne ez el?

A homokszobrászat mindenben más. Másképpen kell gondolkodni, nem le-

het visszatenni, ha éppen leomlik. Más szerzőmök és jóval több idő is kell az elkészítéshez

És a faszobrászat?

Csak azt tudom mondani, én hogyan üzöm ezt az ipart: láncfűrész, erős karok, kisebb csiszoló gépek és a rock 'n' roll.

Ennyi elég is?

Nos, komolyabbra fordítva a szót, szerintem nekem egy komoly alapom van hozzá: az a bizonyos jég szobrászat. Ebből kiindulva tudok a faanyaggal is dolgozni.

Mekkora az igény hazánkban ezekre a műalkotásokra?

Még nem túl sokan ismerik ezt a fajta munkásságot, de szerencsére egyre többen. Sokan meglepődnek, mikor meghallják az árát egy 1 méteres jég szobornak. Azt mondják: „Csak ennyi? Én bizony többre gondoltam...” Szóval sokan nem is merik felvenni a telefont félve attól, hogy úgy is túlzottan drága. Pedig egyáltalán nem drágább, mint a rendezvények, esküvők világában bármely díszítő vagy dekorációs elem!

Tud-e olyan országról, országokról, ahol például a jég szobrászatra nagy kereslet van?

Ilyen ország nincs. Olyan viszont létezik, ahol tudják: jég nélkül nincs igazi party! Így ezeken a helyeken meg is keresik azokat a forrásokat, ahonnan rendelhetnek.

A szerkesztőség nevében további sok sikert kívánok a versenyhez és persze munkájához!

MEGYESI DÁNIEL

ETIKETT – AVAGY TUDNI ILLIK, HOGY MIT ILLIK

HABÁR A SPANYOL ETIKETT BETARTÁSÁT MANAPSÁG MÁR NEM VÁRJÁK EL, PLÁNE NEM EGY EGYETEMI BÁLON, AZÉRT MÉGISCSAK ILDOMOS PÁR ALAPSZABÁLY BETARTÁSA, ELVÉGRE MÉGISCSAK EGY NÍVÓS INTÉZMÉNY NÍVÓS RENDEZVÉNYÉN VAGYUNK.

A ruha teszi...

Nos az alapszabály az, hogy a rendezvény szervezője, vagy a meghívó fél jogosult a ruházat megszabására. Az esetek jelentős részében a teljesen sablonos „alkalomhoz illő” dress-code-al találkozhatunk, ám a probléma itt a szubjektivitással van. Mindenesetre a kopotatt farmer, vicces feliratos póló kombináció, vagy a melegítőszett inkább kerülendő. Az urak maradjanak a szokásos öltöny, nyakkendőnél (utóbbi az est vége felé óhatatlanul a homlok köré kerül, csak úgy Rambósan), míg a hölgyek esetében a lehetőleg térd alá érő ruha a javallott.

Csak egy tánc volt, mit tőled kértem én...

A bál elején a nyitótáncok a hagyományos táncok közül kerülnek ki, keringő, tangó, stb. Ezt követően már a közönség minden tagja megmutathatja, mit tud,

és szabad a parkett. A bál esszenciális eleme a tánc, de persze ne izguljon senki, ha nem sikerül tökéletesen betartani a koreográfia minden elemét.

A régi időkben a hölgyeknek úgynevezett táncrendje volt, melyet a legyezőjükön vezettek. Manapság már kevésbé kötött a táncpartner választás, a felkérés a divat. A házigazdának az est díszvendégének feleségét, ennek hiányában saját nejét illik felkérni. Az asztaltársaság összes hölgytagját illik felkérni. Ha valaki kiszemeltje egy másik asztaltársaság tagja, abban az esetben a hölgyet kis főhajtsással kell elkérni kísérelőjétől. Abban az esetben, ha a hölgy kosarat adott, egy ideig nem illik táncolnia mással sem.

A vacsora

A báli étkezés esetén, ha minden fogást feltálnak, akkor az asztalnál ülőknek egyszerre kell tálnai. Az étkezés elkezdé-

senek joga a hölgyeket illeti. A szalvétát az ölből kell tartani, ha felállunk, akkor pedig a baloldadra félretenni. Abban az esetben, ha a szalvétát ekkor meggyűrjük, azzal jelezzük, hogy befejeztük az étkezést.

Nagyjából ezek lennének a legfontosabb szabályok. Valószínű, hogy egy két kisebb kihágásért senkit sem fognak kikísérni.

Mindenkinek kellemes szórakozást kívánok!

MAGYAR GERGELY

„AKINEK A FEJE FÁJ, NEM VALÓ ANNAK A BÁL”

A NÉPI KULTÚRA EGYIK LEGFONTOSABB RÉSZÉT KÉPEZTE A TÁNC. A PARASZTI KULTÚRA TÁNCBAN FEJEZTE KI ÖRÖMÉT, BÁNATÁT, EZZEL ÜNNEPELTÉK A HÁZASSÁGOT, A SZÜLETÉST, A NAGYOBB MUNKÁK ELVÉGEZTÉT. ELEINTÉ SPONTÁN SZERVEZŐDŐEN, KÉSŐBB, A POLGÁROSODÁS HOZADÉKAKÉNT, SZERVEZETT ALKALMAKON. EZ JELENTETTE A KÖZÖSSÉGI SZÍNTERET, ITT ISMERKEDTEK, BÉSZÉLGETTEK, MESÉLTEK EGYMÁSNAK, EZ VOLT NEKIK A SZÓRAKOZÁS (TÖBBNYIRE VASÁRNAP DÉLUTÁN).

A táncalkalmak típusait kialakulásuk körülményei és szervezetségük alapján különböztethetjük meg. A táncmultságoknak két alapvető fajtáját ismerjük. Ezek közül a spontán táncdedvet szolgáló, kötetlen forma volt a gyakoribb. A másik, a szervezett bál, a parasztság körében újabb keletű (a századfordulótól kezdett elterjedni), és lebonyolítását polgári hatások színezték. A hagyományos spontán táncalkalmak visszatérően ismétlődtek. Rendezői, illetve felelős szervezői a falusi fiatalság rátermett tagjai, a legényszervezetek vezetői közül kerültek ki (legénybíró, első legény, kezes). A kötetlen táncok közvetlen, játékos hangulatban zajlottak le. Rendszerint vasárnap vagy ünnepnap délután kezdődtek és estig tartottak. Ezek az alkalmakon éltek legtovább a hagyományos táncok a régi táncrend szerint. A zenészek előre leszerződött vagy alkalmi muzsikusok voltak. Gyakran szólóhangszerekre (duda, citera, tekerő, hegedű, harmonika stb.) vagy egyszerűbb hangszergyűtesekre, általában hangszerpárra (citera köcsög-dudával, tekerő klarinétal, hegedű kontarrával vagy ütőgardonnal) táncoltak. Kezdetleges szükséghangszerek, különböző összetételű zenekarok egyaránt kíséretül szolgálhattak. A vasárnapok és ünnepnapok rendszeresen ismétlődő szórakozásai változatosak voltak. Az egyik legáltalánosabb és talán a legrégebbi formája az ún. vasárnapi játszó. Sokféle névvel illették, hívták vasárnapi táncnak, nyári táncnak, szabad táncnak vagy csak egyszerűen táncnak.

Kisebb-nagyobb közösségek alkalmi táncmultságának vidékenként különböző neve volt: citerabál, padkaporos bál, cuháré, cuherda, cécóbál, dudabál, sáribál stb. Amint látjuk, a bál elnevezést a táncalkalmak kötetlenebb, spontán formáinál is használták, de azok természetét, lazább keretét, hangulatát a jelző fejezte ki, például csutribál. Ahol az ünnepélyes bálók kialakultak, ott a tánc és a bál között már éles különbséget tettek. Utóbbi mindig szervezett, és ez formaságaiban is megmutatkozik. Rendeztek bált bizonyos munkaalkalmakhoz kötődően (pl. nyári munkák alkalmával aratóbált tartottak, ősszel kukoricafosztó bált, kenderdörzsölőt, szüreti bált), de egyaránt kapcsolódhatott a táncmultság szervezett formája az év jeles napjaihoz is (farsangi bál, húsvéti bál, karácsonyi táncbár, Márton napi bál).

Korcsoportok szerint is rendeztek bálakat, sőt a bálozás ünnepi rendjét egyenesen áthajtja a korosztályok szerinti tagozódás. Ezért vannak farsangkor gyermekbálok, serdülőbálok, leány és legénybálok, ahonnan kizárták a külön mulatóházas embereket, férjes asszonyokat. Az ún. batyus bálokon a meghívottak batyuba kötött élelemmel jelentek meg, amelyet az éjjeli táncszünetben közösen fogyasztottak el. A bálók keretében a társadalmi rétegződés is érvényesült (cselédbál, iparosbál, pásztorbál, stb.). A bálók jellegzetes megjelenési formájára íme egy példa: A hajdúvárosokban egy-egy utca vagy városrész legénységére rendezett évente kétszer-háromszor

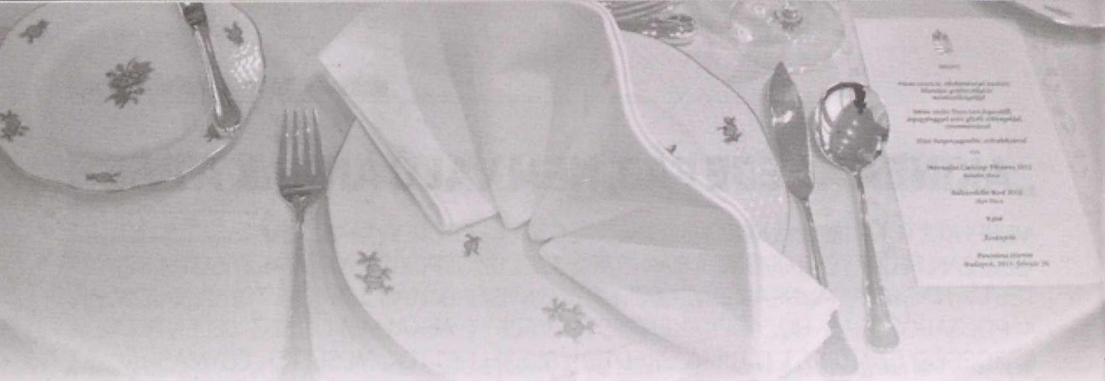
bált. Maguk választottak bálgazdát vagy cigányvajdát, ők intézték a terembérlést vagy a cigányfogadást. Itt is este 8 óra körül kezdődött a tánc. A leányok anyjuk kíséretében jöttek. Ételes kosarakat is hoztak magukkal, s éjjel után vacsorához ültek. A vacsorához a leány anyja a táncosok közül két-három legényt az asztalhoz meghívott, lehetőleg úgy, hogy komoly szándékú házasulandó is legyen közöttük. A vacsorán résztvevők aztán reggelig táncoltatták a leányt. A Csallóközben (Jóka falu) gardedámmal érkeztek a leányok, a legényeknek tőlük kellett elkérni őket, a táncalkalmat pedig táncmester vezette. Ő határozta meg a táncok menetét, hosszát. Többek között sottist, tapsi polkát, séta polkát, mazurt táncoltak. Az elnevezések is arra engednek következtetni, hogy a parasztok a polgárosodásnak köszönhetően mindenben próbálták utánozni a városi réteget.

Kecskeméten tipikus polgári tánc a magyarkettes. A mezővárosban a viselkedésben is megfigyelhető a polgársághoz való közeledés, a parasztpolgári viselkedés. Tánc közben a jó hangulat fokozása, kifejezése érdekében elengedhetetlen elem az úgynevezett csujogatás. Erről tanúskodik ez a szilágysági táncszó is, mely arról tesz bizonyosságot, hogy azon a tájegységen is bevett szokás volt a bálozás.

„AKINEK A FEJE FÁJ, NEM VALÓ ANNAK A BÁL, AKI SZUSZOG ÜLJÖN LE, FELÁLLOK ÉN HELYETTE!”

H.C.S. – H.I.

EVŐESZKÖZEINKRŐL

A RANGOS ESEMÉNYEKEN GYAKRAN ELŐKERÜL A PROBLÉMA, HOGY MINDEN FOGÁSHOZ KÜLÖN KANÁL, KÉS ÉS VILLA TARTOZIK. AZT HOGY MIKOR MELYIKET ILLIK HASZNÁLNI AZ ETIKETT SZERINT, SAJNOS HELY HIÁNYÁBAN NEM ITT NEM TUDOM KIFEJTENI, DE NÉZZÜK EGY KICSIT MEG, A HÁROM ALAPTÍPUS EREDETÉT, ÉS HOGY EZEKNEK MILYEN FAJTÁI VANNAK.

A kés

Legősibb evőeszközünk a kés lehetett, amely - a mai körülményekhez hasonlóan - "multifunkciós" szerszám volt. A vadászat, a védekezés, az ételkészítés és -elosztás, az étel feldarabolásának nélkülözhetetlen eszköze. Az első lándzsák, pattintott pengék már alkalmaztak voltak mindazon feladatokra, amelyeket ma számtalan, specializált célszerszámmal végzünk el, úgymint kard, kenyérvágó kés, szeletelőkés, vajkés, tortakés, különböző gyümölcshámozó, -szeletelő, -aprítókések. Kirándulások, túrák alkalmával az egyik legelső és legfontosabb szerszám, amit becsomagolunk, a kés. Lehetőleg univerzális célú, sokoldalúan használható kés, amelynek különösen specializált változata a "svájci bicska", a több, apró célszerszámmot (pipapiszkáló, olló, csavarhúzó, dugóhúzó, sórnyitó, konzervnyitó, körörmeszelő, fűró stb.), pengét tartalmazó utazókés. A hivatalos nyelvezet nagyon találóan szűrő-vágóeszközként definiálja a késeket. Legfontosabb késtípusok (a teljesség igénye nélkül): disznóölő kés, filéző kés, konyhakés, zöldségválogató kés, japán konyhakés, szakácskés, japán szakácskés, szeletelőkés, halpikkely-el-

távolító kés, díszítőkések gyümölcsök, zöldségek dekorálásához, tortavágó kés, desszertkés, halkés.

A kanál

Sorrendben a második, őskorban kialakult evőeszközünk. Eleinte a természetben fellelhető, folyadék kimerésére, adagolására alkalmas tárgyakat (kagyló- és csigaházak) használták eleink, majd fából kifaragva, agyagból megformázva vagy fémből öntve maguk is készítettek ilyen alkalmas tárgyakat. Arany, ezüst, réz, bronz, vas és agyag egyaránt megtalálható az ókori kanál-alapanyagok között. A gyarmatosítások korában megjelent a luxuscikk gyanánt készített az elefántcsontból és a pocelánból készült kanál. A legősibb kanál inkább egy "nyeles bögre" formáját öltötte, amelynek mai, persze lényegesen nagyobb méretű utódja a szósos lábas. Az ókori Rómában minden újszülött ezüstkanalet kapott segítségül élete megkezdéséhez. A civilizáció és a technika fejlődésével mind több "leves ételt" készítettek a közösségek, a családok, így a kanál jelentősége megnőtt az étkezésben s a mai napig is megmaradt.

A villa

A legkésőbb hozzánk szegődött evőeszközünk. Legfontosabb szerepe az étel megfogása (nem lesz zsiros a kezünk), rögzítése a kellő méretűre daraboláskor, végül pedig a falat szánkba juttatása. Az angol főúri étkezések etikettje szerint illetlenség volt a villával szúrni, vagy annak homorú felületére helyezni az ételt, ez utóbbit "lapátolásnak" minősítették. A villa domború felületére (hátdoldalára) helyezve kellett az ételt szájukhoz emelni. A villa elterjedése hatással volt a kés használatának alakulására, immár kevésbé volt fontos, hogy a késsel szúrni lehessen, ezért kialakultak a lekerekített hegyű, gömbölyded késpenge-formák. A villa használata is fejlődött, diverzifikálódott. Manapság használt villatípusok: evővilla (egyszerű villa), desszertvilla, homár villa, halvilla, csigavilla, szervírozó villa, salátaszedő villa, konyhai hús-villa, a sajtűz, amelynek pengéje két-ágú, hegyes villában végződik, egyes hússzeletelő kések hegye ugyancsak kétágú villát formáz.

FEKETE JENŐ

CSUPA CSOKI

CSOKI... EZ AZTÁN BELEVALÓ! MÁRMINT A CSOKISZÖKÖKTŰB. CSOKITÖRTÉNET ÉS A BÁL ELENGEDHETETLEN KELLÉKÉNEK MŰKÖDÉSE KÖVETKEZIK.

Az első kakaóültetvényeket Közép- és Dél-Amerika bennszülöttek hozták létre, akik mámorító hatású italokat készítettek a babokból. Italt is készítettek belőle ünnepeikre és szertartásaikhoz, gyógyító, varázslatos hatást tulajdonítottak neki. A legenda szerint amikor a spanyolok megszállták a területeket, Fernando Cortez-t megnyerte az ismeretlen ital és magával vitte Európába. A spanyol királyi udvar volt az első hely, ahol a titkos recept alapján előállították a forró csokoládét.

Később más országokban is próbálkoztak a kakaóbab felhasználásával, ám az nem aratott túl nagy sikert keserűsége miatt.

Az 1600-as évektől Franciaországot, Angliát, Svájcot és Belgiumot is meghódította a csokoládé, az arisztokraták kiváltságává vált. Brancaccio bíboros 1662-ben egy hosszú évekig tartó vita lezárásaként kijelentette, hogy a folyadékfogyasztás (azaz a csokoládé ivás) nem számít a böjt megszegésének.

A Cadbury Csokoládéüzemben (London) az eredeti recept szerint még ma is megkóstolható a kakaóital. Különleges ízét szerezcsendió, fahéj, méz, vanília és chili adja.

1795-ben szabadalmaztatta Joseph Storrs Fry a tömbcsokoládét, amit gőzgéppel állított elő. Fry csokoládégyára később a ma is létező és előbb említett Cadbury cégbe olvadt be.

Egy svájci csokoládégyáros, Rodolphe Lindt is fontos szerepet játszott a modern csokoládégyártás kialakulásában. A termék minőségének javítása érdekében állandóan kísérletezett: 1880-ban megpróbálkozott egy adag csokoládé több napon át tartó készítésével, mialatt a meleg csokoládémasszát folytonosan kevergették egy edényben. Ennek eredménye az lett, hogy a csokoládéban nyoma sem maradt szemcsének, sima állagú lett. A mai élelmiszeriparban az ehhez hasonlatos eljárást kenőgyúrásnak (vagy konsolásnak) nevezik, a csokoládéfinomításban van szerepe.

Manapság már minden féle ízű, formájú, állagú, színű finomsággal találkozunk, így a csokiszökőkút sok rendezvény sztárja, bálokon különösen kedvelt. Működése roppant egyszerű: az előre felolvasztott és kissé felhígított csokoládét bele kell tölteni az előmelegített „tálba”, ahonnan a felhajtó csiga szállítja a torony tetejére, és folyamatosan keringeti a csoki-zuhatagot. Egy nagy, 51 cm magas szerkezethez minimum 600 g, maximum 1500 g csokoládé szükséges.

Annak, hogy mit mártunk a lezúduló, meleg édességbe, csak a fantázia szabhat határt. Leggyakrabban a friss és szárított gyümölcsök, magvak, kekszek, sütemények, ám lehet marcipánnal, gumicukorral, alkoholba mártott meggyel is próbálkozni.

Érvek a jó minőségű csokoládé fogyasztása mellett:

-A vörösborhoz hasonlóan tartalmaz antioxidánsokat (különösen a fekete csokoládé), melyek védelmet nyújtanak a szívbetegségek ellen.

-Emeli a vérnyomást, a vércukorszintet, s koffeint is tartalmaz éppen ezért élénkítő hatású.

-Javítja a memóriát.

-Híres afrodisziákum.

-Antidepresszáns hatású.

-Tartalmaz magnéziumot, kalciumot, káliumot, vasat és rezet.

-Erősíti az immunrendszert.

-Fogyasztásakor az agy endorfin termel, mely boldogságérzettel tölti meg a testet.

-Tudósok szerint a csokoládéfogyasztók tovább élnek. Egy öt évig tartó kísérlet bebizonyította, hogy azok az emberek, akik havonta 3 tábla csokoládét elfogyasztanak, átlagosan 1 évvel tovább élnek az édességet nem kedvelő társaiknál.

Személy szerint örülnék, ha a Dugonics téren inkább zenélő csokiszökőkút működne, de addig is fürödhetünk a csoki adta élvezetekben a Jogász Bálón.

KASKOVITS MELINDA

FORRÁS:

[HTTP://FENOMEN.HU/](http://fenomen.hu/)

[HTTP://WWW.PAPILLONDESIGN.HU/](http://www.papillondesign.hu/)

EGY „KIS” BORKULTÚRA

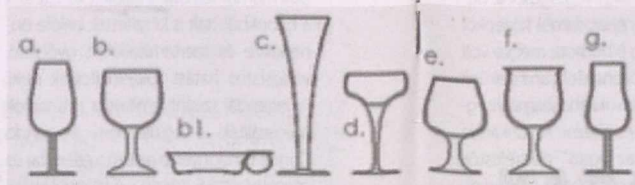
A JOGÁSZBÁL ELEGÁNCIÁJA ÉS ÜNNEPIESSÉGE ELKÉPZELHETETLEN ANÉLKÜL, HOGY EGY FINOM POHÁR BOR VAGY PEZSGÓ FELETT NE FOLYTATNÁNK KELLEMES BESZÉLGÉTESEKET. AZ ÉRTELMISSÉGI LÉTTTEL SZOROSAN ÖSSZEFÜGG A BOROZÁS ÉS A BOROK ÉS ÉTELEK PÁROSÍTÁSÁNAK MŰVÉSZETE, A BORGASZTRONÓMIA.

Terjedelmes szakirodalom foglalkozik a borok kóstolásának és azoknak ételkkel való párosításának szabályairól: hogyan kell tárolni a bort a tökéletes íz megőrzése érdekében; miképpen kell tálni azt a vendég elé, mely pohárban, meddig megtöltve; a borok kóstolásának sorrendje; melyik bort az étkezés mely szakaszában kell fogyasztani, és miégy-más. Hosszan tudnám sorolni, hogy az évszázadok során mennyire kifinomult és részletkebe merülő etikettet alakítottak ki, amelyeket magas rangú összejöveteleken illő és fontos is betartani. Mi, jogászok és joghallgatók, imádjuk a szabályokat, és, még amikor szórakozunk, akkor is szakítunk egy kis időt rájuk, így itt most megpróbálom összefoglalni a hétköznapi borfogyasztó szempontjából leglényegesebb és legérdekesebbek irányelveket.

Először is: melyik bort milyen pohárból kell inni?

a, fehérbor
b, vörösbor
b1, vörösbor kóstoló csésze
c, pezsgő
d, likőrbor
e, brandy
f, „rizling” bor
g, csemege bor

A talpas poharakat a száruknál szokás megfogni, hogy egyrészt ne melegítsük fel az italt, másrészt hogy elkerüljük az éktelenkedő ujjlenyomatokat. Kóstolás-kor a bort a pohár egyharmadig töltik, ugyanis így lehet a legkönnyebben megmozgatni ahhoz, hogy megízlelhessük a bor illatát. Négy alapvető szabályt kell követni a borok kóstolásának sorrendjénél: (1) száraztól az édesebb irányába; (2) fiatalabb bortól az öregebb felé; (3) könnyebb fajtától a testesebb irányába (4) szín szerint fehérrel kezdünk, rozéval folytatjuk, és a vörös marad a végére.

A kóstolás első lépéseként megnézzük a bor színét és tisztaságát, majd ezután következik az előbb említett megmozgatás és illatvizsgálat. Végül következik a lényeg: iszunk és megmozgatva a szánkban ízlelgetjük a bort. Természetesen, ha ezt a rituálét eljárszod egy hétköznapi összejöveteleken, akkor elég furcsa szemekkel fognak rád nézni, főleg ha nem értékelik úgy a bort, mint te. Ennek is meg van a maga helye és ideje.

A borok és ételek párosításánál nem lehet örökérvényű szabályt felállítani, ugyanis ez mindig az adott divathoz, szokásokhoz, ízlésekhez, és árakhoz iga-

zodik. Nem érvényes az az általános szabály sem, hogy fehér húsú ételhez fehér bor, vörös húsúhoz pedig vörös bor passzol csak. Sokkal inkább múlik ez a bor testességén, hogy mennyire markáns az íze, ugyanis a cél az, hogy a bor vagy az étel ne nyomja el a másikat, hanem kiegészítsék egymást és egyedi ízelményt

biztosítanak. A modern borkészítési módok is nagyban befolyásolták a

szokások változását, mivel ezeknek köszönhetően jobban megmarad a bor gyümölcsös zamata. Na de akkor vegyük sorban, hogy mégis mi a döntő az étel és ital párosításánál:

-Kezdjük az étkezés elejéről. A magyar szokások szerint aperitifnek röviditalt (elsősorban pálinkát vagy gyomorkeserűt) szoktak fogyasztani, ám ez téves. Az aperitif célja, hogy meghozza az étvágyat és beindítsa az emésztést, ám a röviditalok éppen az ellenkezőt okozzák, mivel magas alkohol-tartalmuk sokkhatásként éri az üres gyomrot. Étkezés előtt legjobb ezért a pezsgő vagy fehér ürmös fogyasztása.

-Előételhez száraz, könnyű bor.

-Leves után (kivéve a halászlé és a gulyásleves) nem iszunk bort, helyette ajánlatos egy jó hideg sör fogyasztása.

-Könnyű fogáshoz, például salátához, tésztához, vagy rizotóhoz fehérbor ajánlott.

-Fehér húsú, könnyű ételekhez (pl. szárnyasok, hal, tenger egyéb gyümölcsai) ugyancsak könnyű fehérbor dukál.

-Olyan tésztáételhez, amelyet húsos, fűszeres, paradicsomos szósszal készítettek (például pagetti) már nem fehérbor passzol, hanem egy közepesen erős vörösbor, így ezek kiemelik egymás ízét.

-Gulyáshoz, pörköltökhöz, disznótoroshoz és káposztás ételhez kádár vagy rozé illik.

-Masszív sültékhöz és minden sötét húsú ételhez (pl. gomba, máj, marha, vad) testes, száraz vörösbor társul a legjobban.

-Sertéshez (kivéve a száraz karajt) a magas zsírtartalom miatt savanykás, csersavas bor illik.

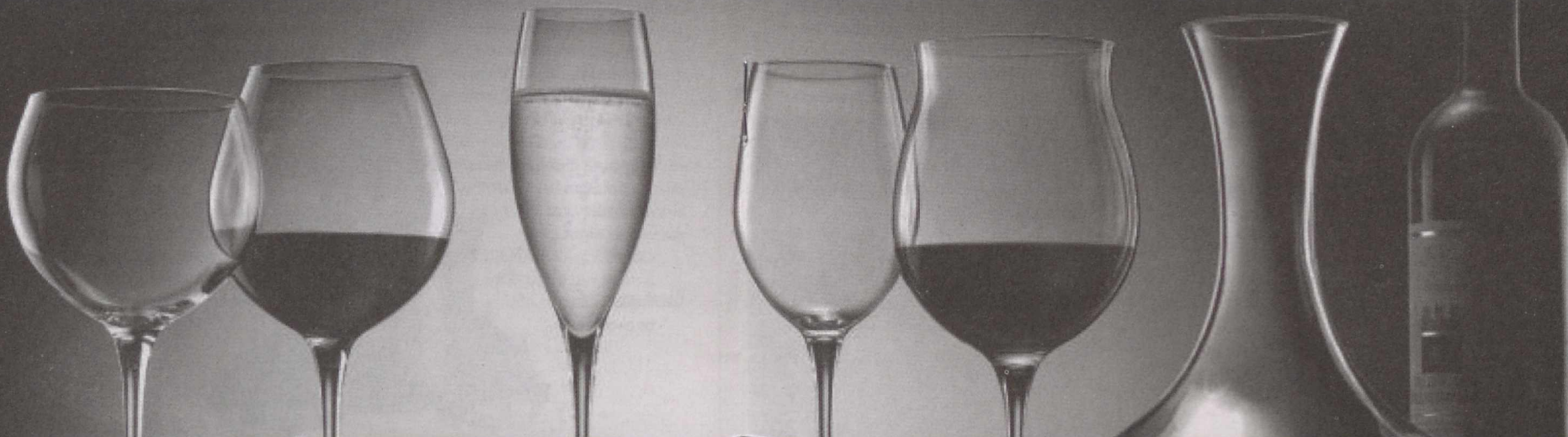
-Desszerthez illatos félédes vagy édes bor, valamint pezsgő jó párosítás. Sima bor nem jó választás ehhez, mert savai és az édes íz kellemetlen keveredést eredményez, ezért érdemes inkább csemegeborokat (pl. aszú) fogyasztani hozzá.

-Étkezés lezárására már tökéletes a pálinka, emellett pedig szokás spanyol sherry-t is fogyasztani, ami hasonlít a mi Tokajinkhoz, de nem olyan édes.

Ha nagyon le szeretném egyszerűsíteni a főbb szabályokat, akkor az a lényeg, hogy amilyen az étel, olyan bor kell hozzá. Könnyű ételhez könnyed bor illik, nehéz, fűszeres fogáshoz pedig karakteres ízű bor kell, hogy ne nyomják el egymást. Na és azt honnan tudod eldönteni, hogy egy bor milyen, mielőtt megvennéd? Vagy borszaküzletben vásárolsz és megkérdezed az eladót, hogy ő mit ajánl, vagy pedig magad kísérletezed ki, hogy milyen ételhez melyik bor passzol. És ha már megadatott a generációnknak az internet kényelme, akkor ezt is ki tudod használni; hasznos értékeléseket tudsz találni egy kis keresgélés után különböző fórumokon.

Akármielyen bort is iszunk akármielyen étel mellé, végső soron a lényeg, hogy mással együtt fogyasszuk azt el, hiszen nincs is jobb annál, mint egy finom pohár bor felett nagyszerű beszélgetéseket folytatni, majd miután kellően a fejünkbe szállt az alkohol, a táncterre húzni a párnukat és áttáncolni az éjszakát.

KRIZSÁN KRISTÓF

KARIKATÚRÁK

A KARIKATÚRÁK MÁR HOSSZÚ ÉVEK ÓTA A MINDENNAPJAINKHOZ TARTOZNAK. HOL MEGNEVETTETNEK, HOL PEDIG KESERŰEN GÚNYOS TARTALMAT ADNAK EGY-EGY ESEMÉNYEK. MÉGIS ELMONDHATÓ, HOGY AZ EGYIK LEGFONTOSABB FORRÁSA A NEVETTE-TÉSNEK ÉS A GÚNYNAK EGYARÁNT.

Ez a szó az olasz caricare, túlozni igéből ered. Etimológiája, mint majdnem minden esetben, ezúttal is a legjobb magyarázat. A karikatúra kifejezésformája ugyanis az emberi, állati vagy tárgyi jellegzetességek túlzó kihangsúlyozása, a kevésbé jellegzetes alkotóelemek csaknem teljes elhanyagolása. A karikatúra „hazárd”. Sokszor egyetlen ütőkártyára tesz fel mindent, egészen a szimbólumig sematizál. A humor, szatíra, ironia, szarkazmus nem cél, csupán eszköz nála. Nem egyszer a könnyekig nevetet, a szó szoros értelmében és a vidámság álarca mögött ott bujkál a tragikomédia is. A karikatúra nem válogat az eszközökben. Kíméletlen, mint egy hazárdjátékos.

A karikatúra Európában több mint két évszázada megszakítás nélkül külön műfajként, illetve a társadalmi változások lakmuszpapírájaként funkcionál; története még a 18. század végi Angliába nyúlik vissza, a megkerülhetetlen műfajteremtő pedig James Gillray, aki olyan sikerrel tette a politikai paródia eszközévé a szöveggel ellátott gúnyrajzokat, hogy kompozícióiból még William Blake vagy Jacques-Louis David is ihletet merített. A 19. és a 20. század folyamán az angol példából kiindulva a karikatúra jellemzően a nyomtatott sajtó sajátos, némelykor esztétikailag önálló műfajává vált; gyakran a képzőművészek lépték át a populáris műfaj határát, ritkábban pedig a karikatúra értékelődött át magasművészetté. A 19. század vége óta sokszor felmerült a kérdés, vajon valóban társadalmi szerepnek, az elesettek védelmét szolgáló demokratikus eszköznek tekinthető-e a karikatúra, amelyet időről időre korlátoz-

nak, tiltanak vagy éppen támogatnak, vagy inkább egy másik megközelítésből a nagyvárosi kultúra (élet) kifejezőeszközét láthatjuk benne. A Baudelaire által körülírt közös nyelvet, az „argot plastique”-ot? Akármerről közelítjük, bizonyosnak tűnik, hogy az ókor óta különböző formákban létező műfaj görbe tükörként továbbra is életképes, és ezt épp a 21. század fejleményei igazolják. A politikai töltetű jelenetek torz figurái ugyanis megtalálták a helyüket a digitális korszakban: a web világában „mémek” formájában élnek tovább, legtöbbször szöveggel, gyakran mozgóképpel kombinálva.

Két évvel ezelőtt – hasonló nemzetközi tendenciák párhuzama alapján – lehetségesnek tűnt, hogy egyre több kortárs képzőművész fordul majd e műfaj eszközeihez, s a karikatúra segítségével talál módot és formát a társadalmi-politikai problémák megragadására. Bár kétségtelen, hogy az internet magyar nyelvű felületein az utóbbi időben egyre nagyobb számban és egyre félesebb csatornákon terjedve tűnnek fel a rajzos „mémek”, az elmúlt két évben mégsem történt meg a karikatúra képzőművészeti áttörése. Művészettörténészek szerint mindez legszorosabban talán a képzőművészeti intézményrendszer merevségével, átalakulásának rövid távú problémáival, a független, alternatív helyek és médiumok kialakulásának nehézkességével függ össze.

A karikatúra kegyetlen műfaj: a túlzás vagy éppen a hiány élteti, a túl kerek vagy túlságosan is szikár formák, a nagy

orrok és az aránytalan végtagok. Az biztos, hogy sem az ókor, sem a középkor nem vetette meg a humort, mégse volt számukra magától értetődő, ami nekünk banális: az elrajzolásokkal a személyiségjegyeket is ki lehet fejteni. A karikatúra felfedezése így az „igazi” portréfestők felbukkanásának köszönhető, és igazi diadalmenete épp ezért akkor kezdődött – vagyis a reneszánsz idején –, amikor már nem a természet szolgálai utánzása, hanem a gondolatok kifejezése volt az elsődleges cél. Mondjuk a tökéletes rút-ság ábrázolása – amiről Leonardo da Vinci groteszk vázlatai tanúszkodnak például.

Magyarországon 1945 után a politikai karikatúra műfaja csak néhány évig virágzott. A koalíciós időszakban még több szatirikus lap is helyt adott a politikai és a társadalmi élet visszasszágaival foglalkozó rajzoknak, népszerű volt a kisgazdapárt lapja, a Szabad Száj, kedvelt volt a Fűrés, a Pesti Izé és számtalan, később elhíresült karikatúra jelent meg a Demokrácia című lap hasábjain vagy a Ludas Matyiban is. Az ötvenes évek létköre azonban megfojtotta ezt a jól indult kezdeményt. Karikatúrákat ugyan ekkor is több újság közölt, ám a szatirikus lapok közül egyedül a Ludas Matyi maradhatott fenn, maguk a rajzok sematikusak lettek, lényegében csak a pártpropaganda követelményeinek feleltek meg. A sajtóirányítás 1956 utáni átalakulása, majd folyamatos változása a politikai karikatúra műfajára is hatással volt. Az agitációs célzatú, propagandisztikus rajzok mellett egyre nagyobb számban jelentek meg valódi szatirikus ábrázolások. Magyarországon – mindezek ellenére – a politikai

karikatúra mint műfaj csak a rendszerváltás után, az 1990-es évek elejétől nyerte vissza szellemi és kifejezésbeli teljességét.

A rendszerváltás után született politikai karikatúrák háromnegyed része közvetlenül a politikai intézményrendszer működéséhez: leginkább az éppen hatalmon lévő kormányhoz és ellenzékéhez, illetve az önálló arcullattal megjelenő pártokhoz kötődik. Az ezeken a rajzokon leggyakrabban felbukkanó szereplőt-

pus a „no name” politikusé. A karikatúrák egyik sajátossága ugyanis éppen a „névtelen-arctalan hősök” nagyszámú szerepeltetése: a karikatúra-szereplő majdnem egyharmad részét ők adják.

Ez a figura mindhárom kormányzati ciklusban leggyakrabban a Magyar Hírlap és a Népszava hasábjain jelent meg; kisebb részben a főként közéleti témákkal foglalkozó Népszabadság-karikatúrákban, és szinte elhanyagolható mértékben a Magyar Nemzetben, illetve

az Új Magyarországnban. Leggyakoribb megjelenési formájában „a” parlamenti képviselő, aki tipikusnak gondolt közéleti attitűdök, politikai magatartásminták hordozója.

Akárhogy is alakul a jövőben a karikatúra szerepe, egy dolog biztos: lesz helye az újságokban, legyenek azok nyomtatott, avagy digitális kiadások.

MEGYESI DÁNIEL

KARAOKE

A mai fiatalság nagy része már biztosan találkozott a karaoke éneklés csodáival. Akár egy családi összejövetelen, akár egy átrmúlott éjszakán valamelyik jól-situált szórakozóhelyen. A jó hangulat garantált, ha valaki mikrofont ragad a kezébe, de honnan és hogyan indult el ez az egész? A karaoke elnevezést a japán 'kara' üres és 'okesutora' zenekar szavakból állították elő. Tehát a karaoke kifejezést magyarul üres zenekarnak lehetne fordítani, még szerencse, hogy elmúltak azok az idők, amikor mindent megpróbáltunk magyarosítani, gondoltunk csak szegény Marx Károlyra vagy Engels Frigyesre. A karaoke a wikipedia meghatározása szerint egy interaktív szórakozási forma vagy videójáték, ahol amatőrök énekelnek előre rögzített - általában - népszerű zenére, amikből kivették az énekesek hangját.

A karaoke gyökerei azonban nem csak Japánba nyúlnak vissza. Az Egyesült Államokban a hatvanas években öt évig futott az NBC-n egy Énekelj Mitchel nevezetű műsor, ahol a műsorvezetővel énekelhetett, aki épp nem a vietnámi háború ellen tiltakozott, hanem a TV előtt töltötte hétköznapijait. A képernyő alján feliratozták a dalszöveget, az egyetlen különbség az volt, hogy itt volt vokál, a műsorvezető. Japánba valószínűleg a hatvanas évek végén az országba nagy számban érkező fülöp-szigeteki zenészek, énekesek vitték be kezdetleges formában. Az üzleti lehetőséget a karaokeban azonban a japánok fedezték fel, ami után rohamos sebességgel terjedni kezdett az országban. Karaoke gépeket fejlesztettek ki, a bárókban, éttermekben mindenki a kedvenc énekesévé válhatott pár perc erejéig.

A kilencvenes években induló telekommunikációs-információs forradalom az internet elterjedésével támogatva kitűnő táptalajt adott a karaoke elterjedésének az egész világon. A kazettákat leváltották a CD-k, elkészültek az első videójátékok, a karaoke gépek helyét elkezdtek átvenni a számítógépekre írt programok. Az autókba már a kilencvenes évek elejétől, a mobiltelefonokra 2003 óta írnak karaoke alkalmazásokat. A 2000-es évek közepétől működő Youtube és a hozzá hasonló videó megosztó oldalak egy újabb lökést adtak ennek a szórakozási formának, hiszen most már a világ nagy részén ingyenesen lehet millió videó és zeneszám közül választani, csak győzzük hangszálkával.

FEKETE JENŐ

A PÓKER BŰVÖLETE

MINDENKI HALLOTT MÁR KÁRTYAJÁTÉKOKRÓL, PLÁNE A PÓKERRŐL. EZ AZONBAN NEM CSAK EGY JÁTÉK, HANEM EGYFAJTA ÉLETSTÍLUS IS, SOKAK SZÁMÁRA. MIÉRT? MERT NEM CSAK SZERENCSE KELL HOZZÁ, HANEM MÉG SZÁMOS EGYÉB TULAJDONSÁG, HOGY VALAKI SIKERES LEHESSEN BENNE.

A póker az egyik legnépszerűbb kártyajáték a világon. A lényege, hogy a játékosok a nyílt vagy zárt kártyáikból a legjobbat kihozva elvigyék az asztal közepén lévő kasszát (angolul pot-ot). Ezt a legjobb lap kombinációval tehetik meg, tehát minden játékosnak arra kell törekednie, hogy a saját kezében legyen a legjobb, avagy éppen elhitesse a többiekkel, hogy nála vannak a nyerő lapok. A póker szót nem csak a hagyományos, asztalnál (vagy számítógépnél) játszott kártyajátékra szokták használni, hanem az úgynevezett video pókerre is, ami a játékgépek egy fajtája. Ott a játékos és a játékgép üzemeltetője között folyik a játék.

Többen úgy vélik, hogy a póker csupán szerencsejáték, nem kell hozzá különö-

sebb tudás és bárki, felkészülés nélkül le tudna győzni akárki mást, csak a jó lapok számítanak. A valóság azonban ettől nagyon is eltérő! A játék során ki lehet számolni a kezünkben lévő lapok esélyét, meg lehet figyelni az ellenfelek viselkedését (nem csak élő játékban, online is) és az asztalon lévő lapokat, meg persze az ellenfél játékát összevetve lehet becsülni „kezünk erősségét”. Nem véletlen, hogy a póker bajnokok és top játékosok jelentős része matematikus, vagy informatikus végzettségű.

A póker történelme nem kevés vita tárgya még ma is. A játék neve valószínűleg a francia poque-ból ered. Ez mégsem teljesen bizonyos, mert a pókert gyakran játszották más néven. Az egyik ilyen játék

az egykori Perzsiában, illetve annak területén még ma is szívesen játszott „as nas”, amely a New Orleans-i francia tengerészekkel indulhatott el Európába, hogy más játékokkal keveredve kialakuljon belőle a ma is játszott póker. A játék terjedése során valószínűleg az angol braggal és a francia reneszánsz primero játékaival is keveredhetett még, mire kialakult a mai formája és alapszabályai. Azonban a mai, nem végleges formáját mutatja még az is, hogy gyakoriak az újabb pókerváltozatok megjelenése. Joseph Crowell angol színész írta le először, hogy játszotta a játékot 20 kártyás paklival 1829-ben, New Orleansban. Itt még 4 kártya volt a legértékesebb kéz, ami vihette a kasszát. A póker első könyvében való említése: Jonathan H Green

könyve, An Exposure Gambling Arts and Miseries (Philadelphia, 1843). Ebben leírta a játék terjesztését Mississippitől az egész Nyugati parton a hajós legények segítségével. A póker terjesztése az aranylázi idején is folyt, ami közben egy új erkölcsi világgép alakult ki, ami egy kicsit lassította a terjedést.

Hamarosan ezután terjedt el a teljes 52 lapos francia kártya, amelyet először az angolok használtak. Ebben már megjelent a flush. Az amerikai polgárháború alatt fejlődött ki az alap változattól a „húzó” póker és a „stud” póker egy-egy változata. Az amerikai változások eredményeképp több, ma már alig ismert változata is kialakult a pókernek, de ekkor fejlődött ki, a ma oly nagy népszerűségnek örvendő közösségi póker (1925-ben) alap változata is. A játék idővel Amerikából eljutott Ázsiába és Európába is, ez főleg az amerikai katonák segítségével történhetett meg.

A póker megítélése rengeteget javult a köztudatban, amikor a las Vegas-i kaszinókban elkezdtek versenyeket rendez-

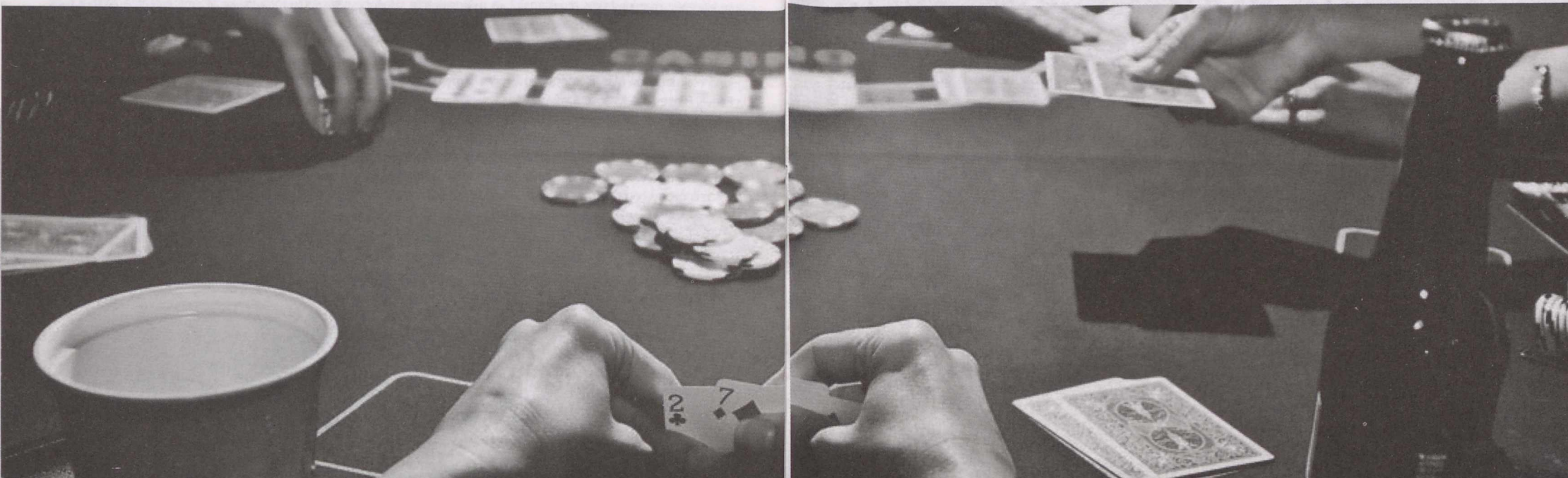
ni, majd megszületett a World Series of Poker verseny. Erre először 1970-ben került sor, amikor is a kor hét legismertebb játékosát megkérték arra, szavazza meg, ki a világ legjobb játékosa. Az első szavazás nem hozott eredményt, mivel minden játékos saját magára szavazott. A döntés végül akkor született meg, amikor mindenkit megkérték arra is, szavazzanak a második legjobb játékosra is. A legendás pókerjátékos, Johnny Moss utcahosszal győzött. 1971-től kezdve a World Series of Poker már nem szavazást, hanem a világ legjobb játékosainak különböző szabályok szerinti összecsapását jelenti. 1971 óta a sorozat fénypontja a Texas Hold'em póker verseny, az úgynevezett főverseny (Main Event).

Számos pókerlegenda, többek között Amarillo Slim, Walter 'Puggy' Pearson és Doyle Brunson is a főverseny megnyerésével alapozta meg hírnevét. Ezen játékosok mutatták meg a nagyközönségnek, hogy a póker jóval több, mint egyszerű szerencsejáték. A World Series hatalmas szerepet játszott abban, hogy a póker elfogadottá, sőt népszerűvé vált

az amerikai társadalom köreiben, de ehhez szükség volt még néhány jelentős eseményre.

A következő mérföldkövet a World Series főversenyét egymás után kétszer megnyerő Doyle Brunson könyvének 1979-es megjelenése jelentette. A „Super System: A Course in Power Poker” című kötetben Brunson a játék több kiválóságával együtt írta le a játék szabályait és különböző változatait, kiemelt figyelmet szentelve a Texas Hold'em nevű játéktípusnak, amelyet Brunson „a holnap legnépszerűbb pókerjátékának” nevezett.

MEGYESI DÁNIEL

BÁLOK A MOZIVÁSZNON

Előre le kell szögezmem, hogy a most következő felsorolás teljesnek távolról sem nevezhető, objektívnek meg pláne nem. Először is kategorizáljuk egy kicsit, hogy a filmek jelentős részében milyen bálakat láthatunk.

Az első, a tinédzser filmek elengedhetetlen kelléke a szalagavatós bál. Bár férfiember lévén nem igazán vagyok oda az ilyen romantikus töltetű filmekért, de nyilván az ember bele-bele szalad egybe. A forgatókönyveknek mindig ez az a pontja, amikor kiderül, hogy az eddig esélytelennek tartott főhős lesz a bálkirálynő/bálkirály, a középiskola legjobb pasijával, és csajával együtt, ahol végre egymásra találhatnak. Persze ilyenkor a főszereplők legjobb barátai is megtalálják az igaz szerelmet egy sarokban. Azt hiszem ezzel le is fedtem a műfaj közel 95%-át.

A második pedig az úgynevezett ha-

gyományos bálók megjelenése, mely leginkább kosztümös, illetve rajzfilmekre jellemző. Utóbbira példa a mindenki által ismert Hamupipőke, melyet a Disney stúdió alkotott meg 1950-ben, népszerűsége pedig azóta is töretlen. Megjegyzendő, hogy a mesét 3 Oscar díjra is jelölték. Másik mesés bálként talán a Bűbáj című film utolsó jelenete ugrik be, ahol egy ilyen jeles esemény ad helyet a tetőpontnak.

Végül pedig jöhetnek a kosztümös darabok. Itt általában kettő fajtával is találkozhatunk. Az első a hagyományos bál, melyet a Sissi című filmpozsban gyakran láthatunk. A filmből megtanulhatjuk, hogy az ilyen események mindenkinek mást jelentettek. A fiataloknak a szórakozást, az idősebbeknek a régi barátságok felelevenítését, vagy a politikai terveik egyengetését. Az utóbbi évek egyik érdekes filmes báljaként talán a Sherlock Holmes 2. végső helyszínét említeném.

A második pedig az álarcos bál, azaz a Maszkabál. Ez leginkább a történelmi korokban játszódó krimikre jellemző, mint az Edgar Allan Poe alakja köré szőtt A holló című filmben. De a nem feltétlenül kell gyilkosságnak történnie, az álarcok már önmagukban is eléggé baljóslatúak, gondoljunk csak az Amadeus jelenetére, melyben az a bizonyos apa-fiú kapcsolatba kapunk egy igazán mély bepillantást. Ott van továbbá az Operaház fantomjának filmes adaptációja, melyben a feszültséget az amúgyis álarcos címszereplő esetleges jelenete szolgáltatja.

Úgy vélem nagyjából sikerült bemutatnom Hollywood és a bálók kapcsolatát. A fentebb említett filmeket pedig csak ajánlani tudom. Jó mulatást mindenkinek!

MAGYAR GERGELY

BÁLOK AZ IRODALOMBAN

Bár az közismert, hogy a lírai művek előszeretettel foglalkoznak a bálokkal, de nincs ez másképp az epikus alkotásokkal sem. Számomra ilyen meghatározó darab volt Mikszáth Kálmán a Noszty fiú esete Tóth Marival című regénye, melyben a csábítás nem egy mozzanatának adott helyszínt egy-egy ilyen esemény. A világirodalomban is igen gyakran felbukkannak ezek, elég csak Jane Austen *Büszkeség és balítélet* című regényéből megismerhetjük a bálók kötött szokásait, és kulisszatitkait is. Margaret Mitchell *Elfújta a szél* című epikus hosszúságú regényében is nem egy bállal találkozhatunk, me-

lyeknél a főhős változó társadalmi helyzeténél fogva megtudhatjuk, kinek hogyan is volt illő viselkednie. Az orosz irodalom is bővelkedik bálokkal, elég csak az Tolsztoj *Anna Karenináját*, Bulgakov *A mester és Margaritáját*, vagy Puskin *Anyeginjét* megemlíteni.

Persze a bál nem feltétlenül szolgált csak szerelmi játszámak színteréül, elég csak Stephen King *Carrie-ére*, vagy Edgar Allan Poe által írt *A vörös halál álarca* című novellájára gondolnunk, melyekben ez az esemény borzasztó történések színtere volt.

Persze a dráma sem vetette meg a bálak használatát, hiszen minden idők leghíresebb szerelmespárja Rómeó és Júlia is így találkozott Shakespeare időtálló tragédiájában.

Végezetül megállapíthatjuk, hogy a bál mindig is fontos társadalmi esemény volt, legyen szó akár politikáról, de a szerelem esetén mindenképp.

MAGYAR GERGELY

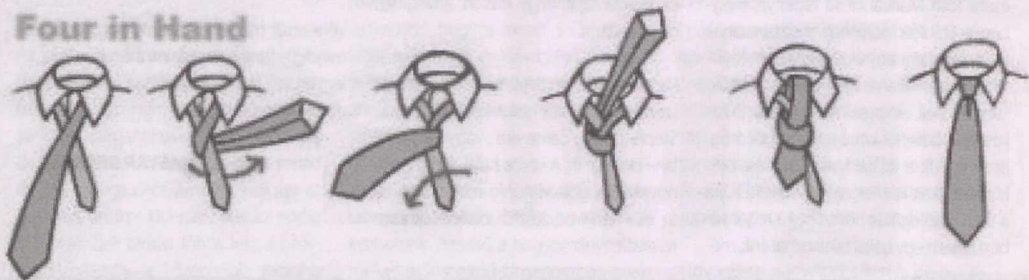

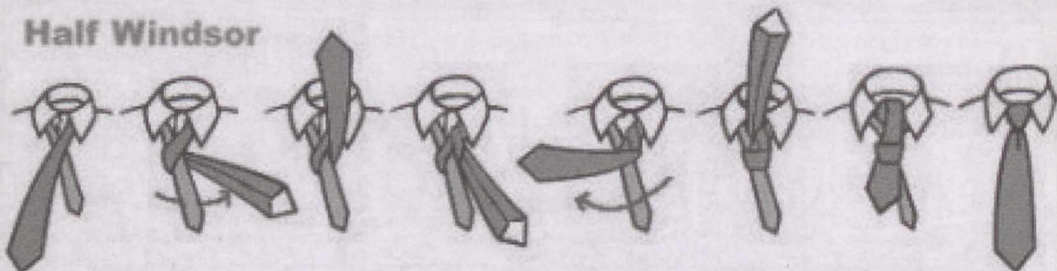
KIOLDÓDOTT A NYAKKENDŐ?

NE ESS KÉTSÉGBE, EZZEL AZ ÚTMUTATÓVAL ORVOSOLHATOD A PROBLÉMÁT.

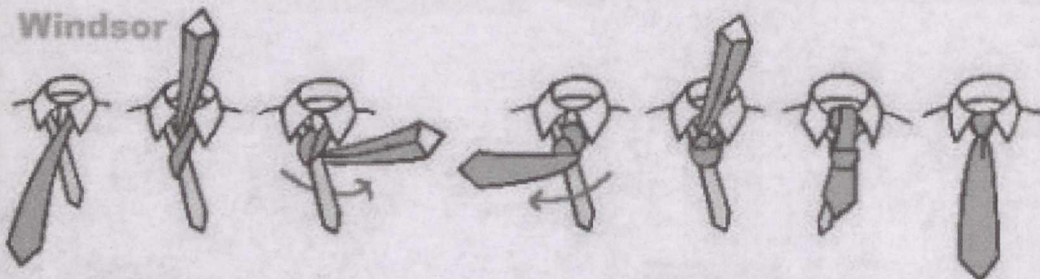
Four in Hand

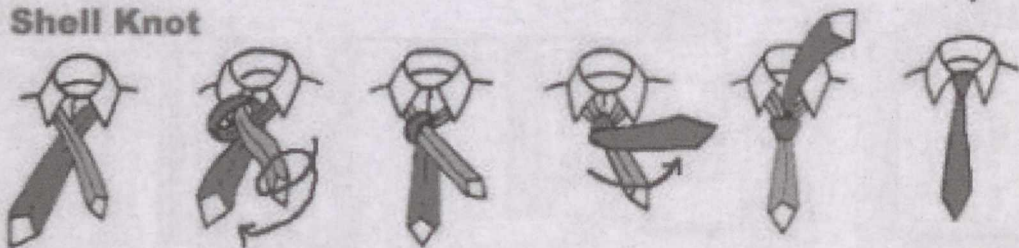
Half Windsor

Windsor

Shell Knot

ADY ENDRE: A NAGYVÁRADI JOGÁSZBÁL

A ma este lezajlott fényes elit bál tündéri keretében, melyet jogászaik rendeztek a Csarnok díszes termeiben, kezdte meg Karne-vál herceg uralkodását, amelyet az idén sajnos, nagyon rövid időre szabtak a Kalendárium-csinálók.

Karnevál! Szeretném ellopni az álmát a leánylelkeknek, melyek rólad ábrázolnak habfehér váncosokon és a te csörgőspikádra bízzák minden diadalukat.

A vallás csendes boldogságot nyújtó szent hetei után terád vágyakoznak a szép asszonyok. Oh Farsang! Terpszikhoréval, a bájos táncműzsával együtt uralkodol mindenekfelett, de főleg szerelmes szíveken, melyek egy tüzes csárdás vagy keringő alatt nyilatkoznak meg szerelmes ajkakon...

Mintha virágkongresszus lenne, egész Bihar és Várad legszebb tündéresszonyai és leányai adtak egymásnak találkozót.

Az illatozó virágok ragyogó szépsége, a divatos báli toillettek gazdag színpompája egy harmonikus festői képpé vetődött, melynek csodálatos kaleidoszkópszerű tarkaságán gyönyörrel és bámulattal pihent meg minden férfiszem.

Úgy fél 9 óra felé gyülekeztek az ambiciózus rendezők, hogy a bálanyákat kellőképp fogadhassák.

Végre kevéssel fél 10 után érkeztek meg a bálanyák, Bulyovszky Józsefné, báró Gerliczy Félixné, Nagy Ferencné, Márkus Lászlóné és Miskolczy Barnáné, kiket a rendezőség élén Knapp Lajos fogadott. Midőn azután Bura hegedűjén megcsendült az e[z] alkalomra Heller Béla által komponált pattogó csárdás első táncra hívó akkordja, megkezdődött a várva várt, az édes tánc.

A hölgyeket derék jogászaik egy rendkívül izléses táncrenddel lepték meg, mely évek múltán is hirdetni fogja édes leányszíveknek a szép jogászbál kedves emlékeit.

SZABADSÁG 1901. JANUÁR 9.
VERSEK

JUHÁSZ GYULA: MUZSIKA

A házban, ahol az olcsó mámor vár,
A zongorához ült le valaki
És fölsírtak sóvárgón, lágyan, tompán
A nagy Chopin holdfényes dalai.

Egymásra néztek a szegény leányok,
Tág karikára nyílt mindnek szeme,
Az idegen ujjongva zongorázott
És mint egy álom, úgy fájt e zene.

A tánc megállott, a kacaj elállott;
Némán, fehéren állottak a párok
És kipirult a sápadt idegen.

S a kopott szalon úgy érezte mostan,
Hogy valami bús, óriás szív dobban
A sántalábú, ócska hangszeren.

ADY ENDRE: LÉDÁVAL A BÁLBAN

Sikolt a zene, tornyosul, omlik
Parfümös, boldog, forró, ifju pára
S a rózsakoszorús ifjak, leányok
Rettenve néznek egy fekete párra.

„Kik ezek?” S mi bús csöndben belépünk.
Halál-arcunk sötét fátyollal óvjuk
S hervadt, régi rózsakoszoruinkat
A víg teremben némán szerte-szórjuk.

Elhal a zene, s a víg teremben
Téli szél zúg s elalusznak a lángok.
Mi táncba kezdünk és sírva, dideregve
Rebbernek szét a boldog mátká-párok.

KOSZTOLÁNYIDEZSŐ: BABITS MIHÁLY: TÁNC BÁLTEREM MOST AZ ŐSZ...

Felzendül a húr a sikos terembe,
s egyszerre zörgenek az ablakok,
ruhák színes gomolya forr kerengve
és a szemekbe látatúz ragyog.

Pihegnek a láztól a női mellek,
erős kezekben égnek a kacsók,
és a tükkörnél, ciprus árnya mellett
acélerővel csattan el a csók.

A vágató tánc vad rohamban nyargal,
repül a nő a sáppadó lovaggal,
szemükbe lóg kuszált, sötét hajjuk.

S amíg a kurjantások árja zúg,
a padlatot söpörve megjelen
a tánc múzsája félig meztelen.

Báletterem most az ősz
sárga selyemmel.
Legyezők röpködése.
Táncok lengése.

Ha tánc van, ahol tánc van,
minek az a sok szőnyeg?
Oly puhák, vastagok,
és folyton fölgyűrődnek...

Uram, mi a levegőben
táncolunk, szállunk,
s ha fáradtan táncból kiállunk,
a szőnyegre lehullunk.

Sűrű, kemény zene fáraszt,
milió hegedű hangja;
látatlan cigányok csücsülnek
a felhő karzatán.

Lenge lankadás, minden könnyű!
Csak egy nehéz: a lábam.
Csetlek és botlok,
mint kábult részeg a bálban.

1930. ŐSZ

VICCEK

Amikor a követségi fogadáson a zenekar elkezdett játszani, Lord George Brown odafordult a szomszédjához:

- Gyönyörű hölgyem, ebben a szép vörös ruhában! Jöjjön, táncoljunk erre a valcerre egyet!

- Semmi esetre sem! - jön a válasz. - Először is: maga tökrészeg! Másodsor, ez nem valcer, hanem Venezuela himnusza! Harmadszor: én nem vörös ruhás nő vagyok, hanem a biboros!

Egy estélyen a fizikus egy csinos hölgygel táncol.-Hogy ön milyen jól táncoll-udvariaskodik a fizikus.-Sajnos en nem mondhatom el magarol-feleli a hölgy.-Sebaj! Tegyen ugy ahogy én: hazudjon-hangzik a válasz.

Most kezdődik a tánc! szólt a papagáj és belerepült a ventilátorba.

- Mire táncolnak a programozók a bálban?

- ???

- Algoritmusra.

Neverland
TRAVEL

HOME IN VIENNA

